

Окрім талліннського кінофестивалю.

Коли ти здійснюєш довгу мандрівку на колесах, перетинаючи кілька країн, подорож перетворюється на нескінченний простір для спогадів. Особливо коли за лобовим склом сльота, а з туману сумно визирають голі дерева в очікуванні зимових холодів. Тоді теж була осінь. Я лікувався в госпіталі міста К. Тепер у міста інша назва, проте початкова буква не змінилась. Поряд з госпіталем за високим залізним парканом починався ліс. Ну як ліс? Так, невеликий масив дерев з протоптаними стежками. В залізному паркані я знайшов лаз крізь який залишив межі госпіталю. Саме цієї пізньої пори на лісових галявинах інколи можна вполювати осінню сіру рядовку з фіолетовою ніжкою та неповторним смаком з минулого. Запах гриба віддає дитинством, бо пахне дитячим пектусином з радянських аптек. І от на одній з галявин я несподівано натрапив зовсім не на гриби. Це було кладовище. Але не справжнє. Тобто справжнє, але не для людей. В могилах лежали їх найближчі друзі, домашні тварини. Кладовище займало досить велику територію і чимось нагадувало останній притулок їх господарів, але в мініатюрі. Саме так в деяких куточках світу створюють зменшені макети видатних споруд чи навіть міст зі зменшеними Ейфелевими вежами чи пам'ятниками Свободи.

Отож, тут майже все повторювало справжні кладовища з дотриманням соціального статусу похованих і це зразу ж кидалося в очі.

Тоді шлях мені перетнув величезний пантеон змурований з масивних важких плит дорогого чорного мармуру. На центральній плиті портрет зображував породистого пса завішеного медалями, під портретом золотими літерами було викарбовано ЛОРД . Ще нижче йшов розлогий текст який пояснював ставлення до померлого його колишніх господарів. Власне, стандартний набір слів, що складають більшість епітафій на звичайних людських кладовищах. Пам'ятаємо, сумуємо, ніколи не збудемо і тому подібне. Увесь мармуровий комплекс в два ряди скував масивний золочений ланцюг. Тоді мені подумалось, що за життя Лорд напевно мав би сидіти на такому ж золотому ланцюгу, і такий же золотий ланцюг відповідно огортав би шию його господаря. Подібні дорого вартісні пантеони доводиться бачити на людських кладовищах. Поминальні комплекси, які на думку їх господарів мали б бути втіленням краси й урочистості, насправді ж повні несмаку та прихованого гротеску. Я вже хотів іти далі, як раптом поруч в зарослях помітив маленьку поржавілу табличку на якій ще можна було розпізнати напис білою фарбою від руки: «Люська». Обоє собак лежали майже поруч великий Лорд і Люська. Напевно за життя їх любили однаково, проте, можливості віддати померлим останні почасті у їх господарів суттєво різнилися. Саме тоді я чомусь уявив, як на день народження чи день смерті до могили Лорда на дорогому позашляховику приїздять його колишні господарі. Розпивають за упокій собачої душі пляшку дорогого вина, залишаючи на

могилі свого улюбленця бутерброди з червоною ікрою та вишукані собачі консерви з черевця лосося.

До Люськи, скоріш за все, ніхто не приїздить. Ні на день народження, ні на Різдво, ні на Новий рік. А тому їй напевно неабияк хотілося б завітати на свято до свого сусіди, та бодай хоч раз скуштувати дорогих собачих консервів. Однак, міцне помешкання великого Лорда було надійно захищене від будь яких непроханих гостей, де за важкими мармуровими плитами та масивним золотим ланцюгом великому Лорду було спокійно й затишно, як і за його земного життя.

